

שתיקה יודעת לשיר

על מהלך ארס-פואטי בשיר "בִּי אֲדוֹנִי"

"בִּי אֲדוֹנִי" מתחולל בגבול בין דממה למילים. שתיקה, היא הפצע המכונן מרחב חשוך של כוח. בדיאלוג חסר למול אב, אהוב או אָל, השיר מעורר תנועה אבודה, מתחקה אחר כוחה הנסתר.

שתיקה היא מלוא החידה. היא פיתוי לתוך רִיק חסר מובן, שפה וזהות. בו בזמן ובתנועה תמוהה, השתיקה להגנית, תוססת ומושעת כאחד. איך ללכוד במילים אירוע שהוא מחוץ לגבולות השפה? הרי מה שְנִשְׁתַּק, חמק מהכרה, מותיר הילת רפאים של עולם לא נודע, מכאיב. הפעם הזאת שתיקה תלויה במילים. אלא שאין אלא קווי מתאר, השיר חייב לנוע אל תוך עקבות שהשתמרו, לפרוץ אל מה שנמחק. מהפנט וסהרורי, הקול מתמקם במבוך שהשיר משחזר, נע ומשביע לחש. דיבורו הוא עירוני זמן אחורה, אל עצם המקום שבו הרגש נִיתר. כוח מטלטל מתעורר, השיר מעתיק אותו אל מערך הזיקות הליריות, מוליך את השתיקה לאט משולי השפה פנימה. הוא יורש את כוחה. דממה מתברר היא תנועה חושנית, אפילו נרגשת, יש לה כוחות גוף, היא יכולה לשיר.

לפנינו מהלך ארס-פואטי מובהק. השיר כותב מתוכו; הקול הָשָׁר מתוודע; המשורר אחרון להבין. הנכונות להתחקות אחר עקבות הפצע, להכיר בתוך הכאב את המגע הנכון, מאפשרת לשתיקה לידה נפשית. משהופנמה תהיה לשקט, גל טבעי בנשימת השיר.

לפייכך, שקט הוא גוון קמאי של מובן, מתח גופני כמעט, בגבול בין עצירה לתנועה. במוסיקה, הוא רשום בפעימות רווח, פתוח לְאִינְסוּף, מדויק כמו צליל. לְשֵׁם השיר חותר, שקט שהופך לחלק חי מרקמת השפה. מילים אינן מכילות את היצירה במלואה. הן כתב הַחֲזָקָה; היא - סרבנית. מטפסת מעבר לכתפן אל זמן אחר שממנו הן מדברות, קשובה לאפשרויות שחמקו ממבטן. דוגמא אופיינית היא הצירוף שמקנה לשיר את שמו. 'בִּי אֲדוֹנִי' אהוב את שטף הזמן ומתכתב בו ברשת דקה של תהודות. בא מבראשית, להוט להיוולד בקול עכשווי. הוא כתוב בתוך ומחוץ למילים כחלק מתנועה שמסרבת להיסגר. והשקט? האין הוא מחזיר אחיזה אמהית? מקופל כמכפלת ובטנה, מחריף את חיטוב המילים; מאפשר להן גמישות הכרחית, שירקדו, יחליקו קדימה ואחורה אל לשון ותרבות שהיו, אל זמן שעדיין איננו.

לרקוד הן רוצות, עם אלוהים אם אפשר גם אָתוּ השותק מכולם, לנוע רחוק על רחבת השיר, כך, עד מאוד:

אֲדוֹנִי רוֹצֵה לְרַקֵּד? בֵּן עֶכְשָׁו. רִק

קֶצֶת לְרַקֵּד.